

Aanvrager:	Onomatopee Projects
Titel:	Overrule(d)
Gevraagd bedrag:	€ 95.205

POSITIEF, afgevallen na prioritering

Inleiding en samenvatting

Met Overrule(d), het activiteitenprogramma 2021, anticipeert Onomatopee Projects op de heersende ‘cancel culture’ in onze samenleving. Cancel cultuur kan het beste worden omschreven als de actie en dynamiek waarbinnen een persoon, houding, gedachtegoed of community wordt geïgnoreerd of overstemd – een dynamiek die met name op sociale media platforms zoals Twitter, Facebook en Instagram plaatsvindt. De maatschappij lijkt te verhard en de waarden die een plurale gemeenschappelijkheid waarborgen worden verdrukt, wat wringt met een open samenleving. Dat kan en mag niet gebeuren stelt Onomatopee. Wil een democratie voor iedereen zijn, dan moet ze juist de kwetsbare stem steunen. Waar uitsluiting in aanleg het instrument is van de heersende stem, de hegemonie, is ze nu ook instrument van verzet. Zo kunnen er openingen ontstaan voor structurele of systematische agendering. Echter, in de overstemmingsdynamiek wordt altijd iemand buitenspel gezet.

In de verwarring van vandaag, biedt Onomatopee contouren aan onze twijfel, onzekerheid en angst door de moraal in de vormgeving van ons leven te agenderen in ervaringen en gesprek. Ze stimuleert maatschappelijk debat en “discours” en emancipeert de ontwerp-praktijk. Signalerend: waar is het annuleren op de persoon gespeeld, waar op een community en waar op een eigenschap van mensen? Beschouwend: wie annuleert en hoe diep is dat institutioneel geankerd? Analytisch: welke taal en welke beelden worden hierbij gebruikt, en welke retorische kwaliteiten worden hierin aangewend? Aan de hand van tentoonstellingen, lezingen, workshops, podcasts en meer biedt Onomatopee een gelegenheid voor deelnemende ontwerpers, denkers en publiek om open ervaringen te delen, te analyseren en te verdiepen om zo verruimend zicht te creëren over en te midden van de overstemming. Met Overrule(d) scant en bespreekt Onomatopee de annuler- en overstemmingscultuur en haar dynamiek, specifiek binnen het hedendaags design discours. Ze stelt de vraag: hoe kunnen we te midden van een cultuur van overstemming – waarin geen ruimte voor wederhoor is en discours segregereert en polemiseert – verschil een plek geven? Oftewel: welke heersende en gemarginaliseerde stemmen binnen het vormgevingslandschap kunnen we verbinden om zo meer ruimte te maken voor gesprek? Onomatopee biedt een fysieke plek voor ontmoeting rond ervaringen en distribueert verdieping en verder gesprek. Van uitsluiting naar insluiting, van laten horen naar wederhoren.

Overwegingen van de commissie

De adviescommissie stelt dat Onomatopee Projects de afgelopen jaren een kwalitatief goed programma heeft neergezet op het gebied van grafisch ontwerpen en daarmee een onderscheidende positie inneemt binnen het vakgebied vormgeving. Ook op het activiteitenprogramma voor 2021 reageert de commissie overwegend positief. Hoewel ze relevantie ziet in de gestelde thematiek en deze vindt aansluiten bij huidige maatschappelijke ontwikkelingen, meent ze dat het programma op een aantal belangrijke punten beperkt is uitgewerkt en gemotiveerd. De commissie onderschrijft het belang van het betrekken van vertegenwoordigers van cultureel-diverse gemeenschappen, bij het bespreken van diversiteit en inclusie in relatie tot ‘straatcultuur’ en culturele instellingen.

Echter, ze mist in het voorstel een onderbouwing die aangeeft waarom de genoemde partijen bij dit thema aansluiten. Ook vindt ze het onduidelijk of de genoemde namen al hebben toegezegd. De commissie acht deze namen relevant binnen het thema, maar vraagt zich ook af wat de meerwaarde voor hen is om deel te nemen aan dit gesprek. Ook is ze van mening dat de positie van Onomatopee te bepalend is binnen het gesprek. Ze stelt dat om dit gesprek op een wederkerige manier te voeren het nodig is om de controle uit handen te geven. Bij de onderdelen 'HistoricALL', 'The Ruler' en 'Interior Decoration' plaatst de commissie vergelijkbare opmerkingen. Ook hier vindt ze dat er relevante thema's worden aangesneden en goede partijen worden betrokken, maar mist ze een onderbouwing en plan van aanpak.

Met betrekking tot het publieksbereik laat de commissie zich kritisch uit. In haar ogen ontbreekt een sterke communicatiestrategie om nieuwe doelgroepen te bereiken en verwacht de commissie dat middels persoonlijke benadering en bestaande netwerken vooral de eigen groep wordt aangesproken. Tot slot betreft een zwaarwegend kritiekpunt de opgestelde begroting waarin weinig uren voor onderzoek zijn opgenomen. Daarbij is de commissie van mening dat er een relatief laag bedrag is begroot voor het programma onderdeel Survival of the Fittest ten opzichte van andere activiteiten. De commissie stelt dat indien je een wezenlijke bijdrage wil leveren aan dit discours, de betrokken partijen ook voldoende tijd en ruimte moeten krijgen om zich goed te verdiepen.

Over het geheel genomen spreekt de commissie van een interessant en kwalitatief goed programma, waarin relevante vragen worden aangesneden. De commissie waardeert de ambitie van Onomatopee om zich te positioneren als lerende organisatie en vragen te stellen, maar stelt dat dit ook betekent dat de organisatie soms de controle uit handen moet geven. Bij de uitwerking en onderbouwing van de activiteiten plaats de commissie een aantal kanttekeningen. Ook op het punt van publieksbereik en vergoedingen van deelnemers ziet ze kansen voor de organisatie voor verbetering.

Kijkend naar de criteria van de regeling beoordeelt de commissie zowel de maatschappelijke waarde van het activiteitenprogramma als de gekozen thematiek voor het vakgebied ruim voldoende. De mate van divers publieksbereik waardeert ze bijna voldoende. De consistentie in doel en opzet van de aanvraag vindt de commissie eveneens bijna voldoende.

Advies van de commissie aan het bestuur

De commissie adviseert op basis van het voorstel in eerste aanleg positief over de aanvraag van Onomatopee Projects. Maar omdat met het aantal positief beoordeelde voorstellen het beschikbare budget voor deze ronde wordt overschreden, heeft ze alle positief beoordeelde voorstellen moeten prioriteren volgens artikel 15.2 van de Regeling 1- en 2-jarig activiteitenprogramma. Hierbij heeft de commissie kortgezegd gekeken naar de samenhang tussen de criteria artistieke en maatschappelijke waarde, thematiek, publieksbereik en consistentie. Op basis van de hieruit volgende rangschikking is het voorstel te laag geëindigd om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit de regeling. Volgens de commissie sluit het voorstel in vergelijking met andere, hoger geprioriteerde aanvragen, in mindere mate aan bij aan de doelstellingen van de Regeling 1- en 2-jarig activiteitenprogramma. De commissie adviseert het bestuur daarom de aanvraag van Onomatopee Projects niet te honoreren.